

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

4. søndag i fastetiden – 10. mars 2013

Prekentekest: Joh 6,24-36

Lesetekst I: 5 Mos 8,2-3

Lesetekst II: 1 Kor 10,16-17

Himmelbrød midt i fastetiden

Midtfaste

Det er fjerde søndag i fastetiden og midtfaste. Det handler om livets brød i dagens tekst, ikke bare om det mannabrødet som holdt israelittene i live i ørkenen, og mettet de 5000 i Galilea, men det som gir evig liv. Det er fastetid, og passer dermed ekstra godt å bli minnet om at noe har varig verdi, annet ikke. Så det gjelder å sette prioriteringene riktig.

Johannesevangeliet

Johannes-evangeliet er kalt det fjerde evangelium og det mest åndelige av de fire evangeliene. Joh skiller seg ut fra de tre andre evangeliene på flere måter, først og fremst fordi de tre andre har mange fellestrekk som tyder på at de har felles kilde. Johannes-evangeliet ble skrevet senest, og er opptatt av å få frem dybdene i Jesu budskap og de jødiske røttene, noe også dagens prekentekest formidler.

Fortettet spenning

Kapittel 6 som vår prekentekest er hentet fra, er et actionfylt kapittel, med spektakulære undre. Det er litt av et drama som utspiller seg i kapittelet dagens prekentekest er hentet fra. Johannes forteller det nøkternt, så det kan være lett å miste det dramatiske i teksten, ikke minst for de av oss som har lest teksten mange ganger. Min oppfordring til deg er å stoppe opp, meditere over hele kapittelet; se for deg scenene når Jesus metter 5000 og etterpå går på vannet. Kap 6 innledes forøvrig blant annet med opplysningen om at det nærmet seg påske. Johannes ville nok med det linke brødunderet til påskemåltidet. De usyrede brøds høytid tilhører den gamle pakt, nå er en ny pakt på grunn av Ham som er livets brød, som ikke bare kan mette her og nå, men også gi evig liv.

Sterk identitetsbevissthet

Det ovenfor nevnte er foranledningen til vår tekst. Det er ikke rart folk leter etter Jesus etter å ha opplevd et så stort under. Bare disiplene hadde fått med seg at han gikk på vannet etter brødunderet. Men flere tusen hadde altså opplevd at Jesus klarte å mette dem alle ved hjelp av fem brød og to fisker. Ikke rart de er overveldet og at de vil gjøre ham til konge. Det står tidligere i kapittelet at Jesus skjønnte at de ville gjøre ham til konge, så han trakk seg tilbake. Siden Jesus fullt og helt var menneske, vil jeg tro at dette var en reell fristelse for Jesus til å ta imot hyllesten som konge. Han trakk seg tilbake, for å unngå mer fristelse. Det slår meg igjen at Jesus virkelig var selvbevisst og trygg i møte med mennesker, enten de hyllet ham eller forbannet ham. Han visste godt sin egen verdi og hvem han var, han er jo selveste Gud, derfor lot han seg ikke vippe av pinnen når folket ville gjøre ham til konge, eller når de senere forbannet ham. Selv om ingen av oss mennesker er Gud, har vi noe å lære av Jesus også i dette. Bare tenk på hvordan relasjonene oss i mellom hadde blitt om vi alle var trygge i vår egen identitet og ikke lot oss vippe av pinnen av ulike reaksjoner utenfra.

Tegn med dypere betydning

Vår prekentekest er hentet fra dagen etter brødunderet fant sted. Teksten starter med at vi får høre om folket som leter etter Jesus der hvor han gjorde underet. Da de ikke fant ham der, dro de til Kapernaum. Det var Jesu hjemby, så det var helt naturlig at folket gikk dit da de ikke fant ham andre steder. De undret seg over hvordan Jesus hadde kommet seg til Kapernaum, fordi de hadde fått med seg at han ikke hadde vært i båten med disiplene. De ante nok et annet under. Brødunderet Jesus gjorde var ment som et tegn med dypere betydning. Det skjønnte ikke folket. De skjønnte at han gjorde et under som gjorde at de ble mette, men at det også var et annet budskap i det, fikk de ikke med seg. Eller, de misforsto det dypere budskapet, er vel mer riktig å si; de ville utrope ham til Messias, fordi jødene hadde forventninger om at Messias skulle gjenta mannaunderet fra ørkenen når han kom. Da så Jesus gjorde brødunderet, skjønnte de at det var et Messias-tegn. Men de misforsto, fordi de misforsto hvem Messias er. De så for seg en jordisk konge som skulle frigjøre dem, mens Messias selv hadde evighetsperspektivet for øye.

Frelsens gave

Jesus bebreider folket for å søke ham av materielle grunner, ikke av åndelige grunner. Han formaner folket til først og fremst å søke den åndelige føden. Når Jesus i vers 27 formaner dem om å arbeide for den mat som består, kobler de jødiske tilhørerne dette raskt opp til gjerninger, da det er en sentral del av den jødiske religion. Jesus påpeker i samme setning at det er en gave, men det får de ikke med seg. Gaven som er intet mindre enn evig liv. Det er bare én gjerning som gir frelse, slik det står i v 29; å tro på Gud og hans utsending, Jesus Messias. Det i seg selv kan oppleves arbeidsomt, da det ikke er så enkelt å overgi seg helt og fullt til Gud.

Livets brød

Dette blir for vagt for de gjerningsfokuserte tilhørerne. De krever tegn, at Jesus beviser mer at han er Guds utsending. Tilhørerne henviser til Moses og mannaen i ørkenen, og forventer at "den andre Moses", skal gjøre enda mer enn det som skjedde i ørkenen under Moses' ledelse. Jesus svarer at det er Gud som gir det sanne brød, ikke Moses. Mannaen er i jødisk tradisjon et symbol på toraen, loven, som ble gitt til det jødiske folk fra Gud. Jesus svarer

dem i v 33 at; ”Guds brød er det brødet som kommer ned fra himmelen og gir verden liv.” Intet mindre! Det er ikke rart at folkemengden utbryter I påfølgende vers: “Herre, gi oss alltid dette brødet.” Endelig begynner det å demre for dem at Jesus snakker om noe mer enn det daglige brød. Da avslører Jesus for folket: “Jeg er livets brød. Den som kommer til meg, skal ikke hunge, og den som tror på meg, skal aldri tørste.”

Jesus kommer ikke bare med budskapet om brødet som gir evig liv, han **er** det evige livs brød. Jesus kom ned til jorden, som mannaen og loven, som det sanne himmelbrødet, som gir evig liv. Her glapp det igjen for folkemengden, de vendte seg fra ham i vantro. Undervisningen og samtalen fortsetter også etter vår prekentekst. Det er viktig å få med seg den delen også, for å forstå hele storyen. Jesus fortsetter med å utbrodere hvem han er og om den ene veien til det evige liv. I vers 41 leser vi at jødene murret fordi han sa han var brødet som kom fra himmelen. Hvem tror han at han er denne Josefs sønn? Mange vendte seg bort fra Jesus etter dette og kapitlet ender med Jesu utfordring til de tolv disiplene: ”Vil også dere gå bort?” (v 67) Simon Peter er frempå, som han ofte er, og proklamerer i v 68-69: “Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord, og vi tror og vet at du er Guds Hellige.” Han hadde skjønt det! For hvem skal vi gå til, om ikke til ham som er det evige livs brød?

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen!

Karin Riska

Linjeleder på World Wide Walk, Bibelskolen i Grimstad (Normisjon). Tidligere prosjektleder i Det Palestinske Bibelselskapet og stedlig representant for Frikirken i Israel/Det palestinske området. Nært samarbeid med Israelsmisjonen gjennom Bridgebuilders-prosjektet.

karin.riska@normisjon.no